

GDAŃSKI UNIWERSYTET MEDYCZNY
Katedra i Klinika Dermatologii, Wenerologii i Alergologii
Kierownik: prof. dr hab. n. med. dr h.c. Roman J. Nowicki
80-214 Gdańsk ul. Smoluchowskiego 17 tel.58 584 40 11, sekr.40 10

dr hab. n. med. Michał Sobjanek Gdańsk,
Katedra i Klinika Dermatologii,
Wenerologii i Alergologii
Gdański Uniwersytet Medyczny
ul. Curie-Skłodowskiej 3a,
Gdańsk
(adres Katedry: ul Smoluchowskiego 17, Gdańsk)

10.06.2022 r.

Recenzja rozprawy na stopień doktora nauk medycznych lek. med.

Agnieszki Kotlarz pt: ” Odpowiedź serologiczna na leczenie kiły
wczesnej u kobiet w ciąży”

Kiła jako ogólnoustrojowa infekcja wywołana przez krętka bladego jest istotnym problemem medycznym, społecznym i ekonomicznym. Choroba może doprowadzać do nieodwracalnych zmian narządowych, a tym samym kalectwa pacjenta. Ocenia się, że 2 miliony z 12 milionów nowych zachorowań raportowanych na świecie dotyczy ciężarnych. Liczby te, są z całą pewnością niedoszacowane z powodu niedoskonałego systemu zgłaszania schorzenia, co dotyczy również naszego kraju. Co prawda ciąża nie wpływa istotnie na przebieg infekcji i jej obraz kliniczny, natomiast przezłożyskowa transmisja wiąże się z ryzykiem poronienia lub szerokiego wachlarza niekorzystnych, często nieodwracalnych następstw u dziecka. Na początku lat 90 ubiegłego wieku w wyniku transformacji ustrojowej i ekonomicznej naszego kraju dobrze zorganizowany uprzednio system detekcji oraz leczenia chorób przenoszonych drogą płciową uległ znacznej degradacji oraz upośledzeniu.

Zaowocowało to wzrostem zachorowań na choroby przenoszone drogą płciową oraz przeniesieniem procesu diagnostyczno-terapeutycznego do prywatnego systemu opieki zdrowotnej o trudnym do oceny stopniu standaryzacji i raportowania schorzeń. Fakty te wpłynęły moim zdaniem pośrednio na niedostateczne kształcenie kadr medycznych z zakresu chorób przenoszonych drogą płciową. Zauważalny był również spadek zainteresowania naukowego tą tematyką. W ostatnich latach widoczna jest jednak poprawa w zakresie

edukacji, diagnostyki i leczenia kiły. Obecna sytuacja polityczna, migracja setek tysięcy uchodźców z Ukrainy, również ciężarnych z całą pewnością wpłynie na wzrost zachorowań na choroby przenoszone drogą płciową, w tym kiłę. Należy podkreślić, że procesy immunologiczne zachodzące u ciężarnych z kiłą, również podczas leczenia nie są w pełni poznane, a tematyka ta nie była szeroko eksplorowana naukowo.

W obliczu przedstawionych faktów podjęta przez doktorantkę pionierska tematyka badań jest niezwykle aktualna i istotna zarówno w aspekcie poznawczym, jak i klinicznym.

Doktorantka w swojej pracy podejmuje próbę odpowiedzi na pytanie czy zmiany immunologiczne zachodzące w ciąży mają wpływ na odpowiedź na leczenie kiły wczesnej u ciężarnych. Autorka sformułowała hipotezy badawcze oraz jasno określiła cele pracy. Przy czym za najistotniejsze z punktu widzenia klinicznego są te dotyczące skuteczności i bezpieczeństwa leczenia kiły wczesnej penicyliną zarówno dla kobiety jak i płodu. Celem weryfikacji swoich hipotez badawczych doktorantka poddała analizie miano odczynu PRP w poszczególnych punktach czasowych oraz stężenia cytokin typowych dla wrodzonej odpowiedzi immunologicznej (TNF-alfa i IL1-beta) oraz swoistej prozapalnej i tej hamującej odpowiedź zapalną (IFN-gamma, IL-4, TGF-beta i IL-10). Badaniem objęto 24 kobiety w tym 14 ciężarnych. Wydaje się, że najważniejszym mankamentem badania jest właśnie stosunkowo mała grupa chorych, co jednak jest zrozumiałe biorąc pod uwagę jednoosobowość badania oraz wymiar praktyczny i finansowy. Podkreślić należy, że objęcie wielomiesięczną obserwacją i opieką 24 pacjentek oraz 14 niemowląt wiązało się z ogromnym nakładem pracy doktorantki. Domniemać zatem można, że jest doświadczonym klinicystą. Badanie jest bardzo dobrze zaprojektowane i przeprowadzone. Wyniki przedstawione są w większości w sposób graficzny co znacznie ułatwia ich percepcję. Dyskusja jest przeprowadzona rzetelnie i krytycznie w oparciu na prawidłowo dobrane piśmiennictwo. Doceniam syntetyczność rozprawy, co w obliczu rozległości tematu uważam za wyzwanie. Stosunek poszczególnych części rozprawy uważam za właściwie wyważony.

Swoje dzieło naukowe doktorantka konstatuje wnioskiem o wolniejszej odpowiedzi serologicznej u ciężarnych leczonych penicyliną z powodu kiły wczesnej, czego znaczenie oraz mechanizm nie są do końca jasne. Co najistotniejsze, autorka wykazała, że leczenie kiły wczesnej penicyliną u ciężarnych jest skuteczne i bezpieczne dla matki i dziecka.

Z obowiązku recenzenta zwracam uwagę, że sformułowane dwa pierwsze wnioski są w istocie wynikami, a za wnioski należy uznać trzy pozostałe. Należy to wziąć pod uwagę przy redagowaniu pracy (prac) do druku w czasopiśmie o zasięgu światowym. Zachęcam również do publikacji swoich obserwacji w języku polskim, co w wymiarze praktycznym ułatwi klinicystom interpretację mian odczynów w trakcie terapii penicyliną. W obliczu przytoczonych we wstępie przeze mnie faktów dotyczących wpływu migracji ludności ze wschodniej Europy na wzrost zachorowań

na kiłę, zachęcam doktorantkę do kontynuowania swoich badań, także we współpracy z innymi ośrodkami.

Przedstawioną mi do recenzji rozprawę oceniam bardzo wysoko. Rzetelność pracy, jej aspekt praktyczny oraz dorobek naukowy doktorantki upoważniają mnie do zwrócenia się do Rady Dyscypliny Nauki Uniwersytetu Jagiellońskiego z wnioskiem o nadanie lek. med. Agnieszce Kotlarz stopnia doktora nauk medycznych oraz o wyróżnienie jej rozprawy.

Michał Sobjanek

Dr hab. n.med. Michał Sobjanek

Specjalista dermatologii i wenerologii